

de două ori în septimana: Joi-a și
Vineri-a; era când va pretinde im-
portanța materiilor, va est de trei sêu
de patru ori în septimana.

Pretului de prenumerațiune,
pentru Austria:

de unu întregu . . . . . 8 fl. v. a.
diugetate de unu . . . . . 4 fl. v. a.
patrariu . . . . . 2 fl. v. a.

pentru Romania și străinătate:
de unu întregu . . . . . 12 fl. v. a.
diugetate de unu . . . . . 6 fl. v. a.

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. cores-
pondinti si nostri, si de a dreptulu la Re-
dactiune Stationsgasse Nr. 1, unde
sunt a se adresă si corespondintiele, ce pri-
vescu Redactiunea, administratiunea sêu
speditur'a; câtă vor fi defrancate, nu se vor
primi, era cele anonime nu se vor publică

Pentru anuiole si alte comunicatiuni de
interesu privatu — se raspunde câte 7 or.
de linia; repetirile se facu cu pretiu sca-
ditu. Pretiu timbrului câte 30 cr. pen-
tru una data se antecipa.

„Viena, in 17/18 aprile 1873.

Noulu Metropolitu — anti-canonicu — alu Bucovinei si Dalmatiei,
archipastoriulu bisericeii dreptu-credintiöse, celu amenintiatu de canonu,

parintele **EUGENIU HACMAN,**

celu-ce ca o unelța buna a contrariilor, prin 38 de ani a terorizat Diece-
sa bietai Bucovine — reposă astadi aici de o bôla neprasnica, rugia, rosie-
tia, sêu orbantia, in etate de apröpe 77 de ani. — Inmormentarea i se va
face la Putna in Bucovina. — *„Ddiu bunulu sê-i ierte peccatele, că multe a
facutu in contra bisericeii si natiunei, ale căroru fiiu eră si pre cari eră chia-
matu ale aperă si a le mangaiă.“*

Astfelu suna depesi'a ce ni se tramisa din Viena, de la mana amica.
Si noi o completăm oftandu ca crestini, dupa invetiatur'a santa:

„Tieren'a sê-i fia usiora, — sê-lu sufere in simulu seu in pace, —
nici sê nu-lu apese, nici sê nu-lu arunce afara; — sê-i fia mai buna si mai
blanda, de câtă a fostu elu — bisericeii si natiunei romane!

Unde e desiertatiunea cea lumésca?!

Unde e grati'a si favorulu celoru poterici?!

Ce s'a alesu din tôte? Cine este ca sê li aiba vr'unu folosu si sê se
mai bucre de ele?!

Unde sunt cei-ce sê-i binecuvinte activitatea si memori'a, si sê i de-
planga din inima mörtea?!

Diavoli, caroru a servitu, n'au lacrimi; cei mari si poterici, caroru
fostu unelța örba, unel'ta frantu o despretiuescu; inime iubitorie — n'a sciutu
crea, pentru că — n'a sciutu iubi; suflete reconosctöröie nu pôte numeră, pentru
că scopulu vietii nu i-a fostu a ferici! — Numai cugetulu celu crestinescu
alu romanulu i-a remasu, pre carele — necrestinatatea contrariilor soi si
a filoru perfidi ai sei — totu nu l'a potutu innadusi si stinge de totu
din peptulu seu!

Si — acestu cugetu crestinescu — i teru tot peccatele care a facutu
asupra lui — cu voi'a sêu fora de voia!

Ddiu se-lu ierte!!

Pesta, in 12 aprile n. 1873.

Din caus'a serbatoriloru catolice, nepo-
du dá astadi fôia de câtă numai diugetate
côla, cauta sê atingemu la acestu locu numai
le mai interesante si numai pre scurtu. —

Dintre evinimintele de dia, pre noi ne
linge mai de apröpe, si deci cauta sê ne pre-
pupe mai vertosu — casulu de mörte, pre care
puseram in fruntea foi si-lu ingradiramu
negru.

Nu că a moritu parintele Hacmanu —
ce ne dore si ne imbraca in doiu, ci — că
traitu atâta de multu si a coresponu atâtu
pucinu — sublimei sale chiamari. — Dar
pre acêta, precum si despre alegerea ur-
torialu in scaunu, vom avé sê vorbimu
alte.

In Viena maritagiulu archiducesei impe-
rale Gizela, ficei Imperatului Franciscu Jo-
se, dupa principele regale Leopoldu de Bava-
ria, care maritagu tocmai se intempla, — des-
hidindu una lungu siru de serbatori si soleni-
ti nespusu de pompöse, a pusu in miscare in-
ga lumea laiala si ofioale, alergandu toti din
to partile, cu daruri si gratulatiuni, si dandu
steliu o insemnatate publica, unui evenimentu
de natura cu totulu privata. Intre daruri si dá-
turi, amintescu foile si pre damele romane
in Nasoudu, cari tramisera tenerei mirease un
scutumu romanu, lucratu — cum nu s'a mai
scutu!

Multa si amara critica ar incapé aci, dar
suprimemu asta data. —

Vediut'a ce archiducele Josifu fece de
arendu Essle metropolitulu Siaguna in Sibiu,
casianatu batere de capu domniloru stepani-
eri si nostri. Ce îi ródö este: 1. că archiducele
a mai facutu alte vediute in Sibiu; a 2. că
petrecutu lungu timpu între patru ochi cu me-
ropolitulu, comandandu-si suit'a in anticamera;
3. că — proprie nici nu se scia, ce a căutatu
steli'a Sa in Transilvania si in Sibiu! — Ve-
sti ce este consciinti'a rea!! —

O scire cercula prin gazete si face multu
sange reu totu in inim'a domniloru. Se scrie
că principele de corona alu Prusso-Germaniei,
venindu in maiu la Viena pentru espusetiunea
universale, are sê mërğa pan' la Bauatu „spre
a vedé pre svabii de acolo!“ Unole foi magiar-
intréba: „Ce voiescu chironomulu de tronul alu
Germaniei? Curiosul dar ce naibe! — alt'a,
de câtă ca sê véda: cum se estindu prin pa-
triotismulu magiaru — marginele marei Ger-
manis spre Oriúte!

Die'ta ungrésca ieri in ambele Case,
câtă se pôte de gôle, tienù siedintie, in cari se
promulgara o multime de legi santiunate. —

Din străinate n'avemu nici o scire me-
morabile. —

Reinprospetamu Consistorialoru nòstre:
Sê nu tréca cu vederea cea-ce uu pôte fi
trecutu, fora mare dauna!

Suntemu chiar la pragulu Sinóde-
loru eparchiali, si — precum suna infor-
mationile nòstre, atâtu in Aradu, câtă
si in Caransebesiu si Sibiu, se facu — in
centru si pre imprejuru — dupa diferite
punturi de vedere — combinatiuni, pentru
restaurarea Consistorieloru in senatele
loru scolari si epitropesci; — de cele-ce
scriseramu noi in acêta privintia in re-
vist'a de dia a nrului 7 de estu timpu —
pucinu scotindu cine-va, pucinu pasandu
cuiva!

Dar noi de nou ni redicamu vóces,
de nou accentuam absolut'a necesitate
d'a tiené contu de — resolutiunea Con-
gresulu de la 1870, carea nu se pôte
ignorá, nu se pôte trece cu vederea i
elude, fora a dá o lovitura de mörte au-
tonomie nòstre, si fora d'a se face astfelu
temeraria violare dreptulu si interé
sulu, onórei si demnitateri nòstre na-
tionale.

Sê nu luamü pe usioru lucrulu, —

domniloru, ci — sê avemu curagiulu a
cercá si analisá, a privi si cumpeni ade-
verulu si dreptatea in pur'a lorü rea-
litate.

Guverniulu — ni-a modificatu sta-
tutulü unilateralminte, fora dreptu; noi,
natiunea, prin conclusulu si representa-
tiunea congresulu nationalu, am pro-
testatu in contra acelorü modificatiuni, si
le-am respinsu, cu tóta onórea, pre câtă ele
ne-au vatematu dreptulu si convictiunile
nòstre. Intre acelea modificatiuni e si:
restaurarea senateloru scolari si epitro-
pesci totu la trei ani, care restaurare
acuma se pretinde pe acestu temeiu ar-
bitrariu.

Representatiunea congresulu, votata
pentru MSA, in butulu espressei decisiuni
ca sê se substérna Msale, nu s'a substér-
nutu Msale, ci ministeriulu magiaru de
cultu, — acelu-a, asupra caru tocmai
se redica gravamine in ea, — de unde
ea nici pona astadi nu s'a deslegatu, si
nici că e cugetabilu, d'a fi apretiuuta si
deslegata dupa dreptulu autonomiei nòs-
tre. Se nasce deci simplu intrebarea:

Potu sinódele eparchiali, li pôte fi
— dupa logica, morala, si chiar intere-
sulu practicü alu bisericeii nòstre natiu-
nale permisü, a acceptá — in contra vo-
tulu competentu alu congresulu — pu-
setiunea arbitrarmente, fora dreptu, com-
petintia si logica creata de guverniu? —
sêu — ce este de facutu? cum este de a se
comportá?

Noi — in nrulu 7 alu foiei nòstre
am spösü si am arétatu, că sinódele epar-
chiali — o data cu capulu nu potü primí
aceia pusetiune.

Dar ér noi am recunoscuta că, nu
este de felu oportunu, a provocá con-
flictu si a trage degetu cu unu guverniu,
carele de candu e, la tóta ocaziunea ni-
a doveditu, că — facia de noi n'are con-
sideratiuni de dreptu si de morala; si de
aceea noi, pentru d'a evitá conflictulu, si
totusi d'a ni salvá dreptulu si — onórea,
am combinatu si propusu *espediintele*, ca
— din motivulu, d'a se supune la noua ale-
gere, pentru d'a constatá armoni'a si
increderea între reprezentantia si esse-
cutiva, *consistoriale intregu*, adeca *töte
trele senatele, sê renuncia la oficiu si sê
se supuna la alegeri nòue*.

Nu avemu câtă de pucina indoiéla,
că toti membrii consistorialoru vor fi rea-
lesi, (de cumva in contra vre-unuia nu
s'ar fi ivitu cele mai grele probe de ne-
capacitate, in care casu sinódele si asiá
potü si sunt detorie a cautá si gasi
modu de delaturare sêu eschiderel!) — dara
renunciarea de buna voia a tuturorü in cor-
pore, este — dupa a nòstra pricepere, ab-
solutu necesaria, pentru că uniculu *espe-
diinte d'a essecutá nòue alegeri — neim-
puse de influinti'a guverniulu*.

A nu renuciá deci, — este a recun-
nosce de buné si drepte si competinti
modificatiunile unilaterali ale guverniu-
lui, — este — a plesni peste facia Con-
gresulu, a desconsiderá si aruncá préda
Molochulu poterei — *dreptulu auto-
mie nòstre bisericesci*, uniculu dreptu ce
in acêta patria mastera, ilu mai avemu
garantatu prin lege formale!

A renuciá numai senatele scolari
si epitropesci — ar fi absurdü, pentru
că — ar lipsi logic'a, si li-ar poté dice
ori si cine: „*Ori renunciati ori nu, alegeri
nòue totu aveau sê se faca!*“ etc. etc. —

A nu renuciá nici unu senatu, ci
a se dice in sinodu: „*dechiarámü consis-
töriulu intregu de realesu*“, — inca este
absurdü; pentru că — nu se pôte

realege, ce dupa lege nu este supusu
realegeri, si de buna vóia inca nu s'a
supusu. Realegerea pôte avé locu numai
unde cine-va — sêu dupa statutü, sêu
din buna voi'a sa a esitu din functiune.

Sê nu amblamu deci siovaindu; sê
nu credemu că vom amagi pre cine-va,
insielandu-ne pre noi inisi-ne; ci — sê
cumpenimu si sê petrundemu bine ces-
tiunea si sê ne convingemu si reconós-
cemu că — *nu este altu modu d'a ni sal-
vá dreptulu si onórea*, si d'a evitá totu
de o data conflictulu cu guverniu, de
câtă propusulu de noi *espediinte: renun-
ciarea in intregu si in solidu a consisto-
riulu plenariu, adeca a tuturorü membri-
loru sei*, — se întielega fora de presiedin-
ti, cari nu cadu in aceeași categoria. —

Déca capii, presiedintii consistoria-
loru, n'ar dá ocaziune consistorialoru
d'a deliberá asupra acestei cestiuni
in pleno, respunsabilitatea facia de con-
gresu, de biserica si de natiune, va cadé
asupra lorü, si in astfelu de casu, noi
ceremu si asteptamu atare oterire din
partea specialeloru senate sêu si mai
multu din partea fia-cărui bine semti-
toriu membru alu consistorialoru. Viitö-
riulu va sci sê apretiuésca astfelu de
resolutiune de ómeni crestini si romani
de omenia, ér celoru — fora nici unu
folosu, ci dóra numai din capritiu obsti-
naci — li vor romané pastrate remus-
cările de cugetu.

Este momentulu supremu! —

L. Caransebesiu 29 martie 1873 st. v.

„Sie treiben's toll,
Ich fürcht' es breche,
Nicht jeden — Tag
Macht Gott die Zeche.“

(Scandalu in societatea rom. de lectura
din Caransebesiu.) Nouitatea cea mai impur-
tanta astadi in Caransebesiu e, că domineca in
25 l. c. „Societatea romana de lectura“ a es-
chisu din sinulu seu pre doi membri ai sei,
pre — Aronu Damaschinu si pre Juonu Jo-
nasiu! Doi barbati, carii au lüatu cea mai ac-
tiva parte la infintiarca societätii, cari au stä-
ruitu la infintiarca ei, si carii au aperat'o pan'
acuma de tôte loviriile — din launtru si din
afora.

Dar cum s'a potutu acêta intemplá? —
va intrebá on. publicu. Éca asiá! S'a convocatu
prin nepriceperea presiedintelü o adunare ge-
nerala extraordinaria nelegale, falsificandu-se
chiar decisiunea comitetulu societätii din 13
martie a. c., la care adunare pe langa tóta stä-
ruinti'a matadorilorü ei, din 9 l. de membri, abiá
s'au infacisiatu 27, pentru că cei mai multi au
consideratu adunarea de nelegala si nu s'au in-
facisiatu, între acêta a au fostu parintele proto-
popu Andreovicu, J. R. Stoicovicu, asesorii
cons. Jonasiu si Damaschinu, Al. Vasiliovicu
s. a. Afora de aceea membrii esteri nici n'au
fostu convocati, fora numai preotalu din Tin-
cova Popovicu. Din cei 27, cari au fostu de
facia, 14 au votatu pentru eschiderca celorü
doi membri.

In siedinti'a adunării s'a purcosu in mo-
dulu celu mai nelegalu.* Caci in §. 15, alin. 2
alu statutelorü se dice apriatu, că obiectulu
adunării gen. extraordinarie nu pôte fi altulu de
câtă acêla, pentru care s'a aflatu de lipsa con-
vocarea adunării. Éca in program'a publicata
de presiedinte si de notariu, pe langa tóta falsi-
ficarea decisiunii comitetulu; nu se afla ca
obiectulu de pertractare cestiunea de eschiderca
a celorü doi membri. Si aici am intrebá pè dlu
presiedinte Al. Stancovicu si pè d. notariu Mih.
Biju: cum de cutezara densii sê falsifice deci-
siunea comitetulu, carea suná, că adunarea gen.
sê se publice cu o luna mai nainte in foi, dupa
cum prescrie statutulu?

Si érași: cum de dlu presiedinte potü
pune la ordinea dilei unu obiectu, carele nu este
primitu in programa? Sê nu scie densulu ce
va sê dica a calcă statutulu unei societätii intru
unu punctu asiá de insemnatu?

*) Că atâtu mai strălucitu triumfu se serbédia
in colónelle organulu nostru liberalu si nationalu
„Federatiunea.“ (A se vedé nrulu de domineca
trecuta.)

Red.

De altom credu că nu este de prisos a spune onoratului publicu, că în fruntea acestei miscări a statu parintele *Filipu Musta* sau asociații sei: cantorul *Teod. Serbu*, prof. *George Margineanu*, parintele *Tim. Stoicoviciu* și parintele *Popoviciu* din Tincova, care s'au infățișat la comanda. Va să dăca totu omeni unelte.**)

Dar să nu ve mirati de acést'a! Aci există unu planu mai vechiu, tiesutu de mana lunga, și îndreptatu nu numai în contra celor doi membri, ci chiar în contra societății. Era căci atacurile se îndreptă în contra acestoru doi membri, acést'a se face din convingerea, că fiindu acést'a delaturati, disolvarea societății va succede cu atât mai ușuru.⁸⁾

Ca on. publicu să veda cu căta stăruință și cutesanția se urmărește acestu planu, vom enară următoriele întâmplări.

Eră în v'er'a trecută, candu Esc. Sa dlu comandant bar. de *Scudier* cercetă antai'a data Caransebesiului; cei doi asesori cons. fiindu chiamati naintea dlui comandant, acést'a li dăca: dloru mi s'aru facutu mai multe aretări despre portarea Dvóstra, de unde am vedutu, că nu ve portati corectu. Sciu că sunteți alesi de sinodu, dar regimulu dispune de medilóe de a ve departá de aici. La ce cei doi asesori respunsera că: nu credu cumca regimulu se va folosi de medilóe nelegali, éra în cătu Esc. Sa crede că densi au trecut peste marginile legii, și ceru ca caus'a să se pertracteie naintea tribunalului. Esc. Sa observá că: legile ar avea margini pré mari, („grandes latitudes“) și că Miletiuciu inca dăca că se afla între marginile legii. — La acést'a asesorii inca observara că ori si cătu de mari ar fi marginile legii, cetăstienii se potu miscá între ele liberu si nepedepsiti. — În decursulu conversării ulterioare, carea tinu cam lungu, d. comandant se convinge, că acele aretări n'au contienutu nici unu adeveru; isi exprimá placerea despre deslucirile date de către cei doi barbati, și în urma le descoperi că au fostu denunciatu de *insii* ómenii lor.⁴⁾

Clic'a formata în contra acestoru doi domni, cu tóte că capetá prin acést'a o lovitura bunicoica, totusi nu se descuragiá, și nascoci alto blastamátii, și adeva:

Nu multu dup' aceea, reprezentanti'a comunala tinu o ședintia, unde dupa ce se decierá ordinea dilei, unu anumitu *Al. Dragalina*, omu notatu și faimosu în multe privintie, forca ca să fia membru alu reprezentantie, pasi nainte și facu următorii'a interpelatiune:

Óre scie reprezentanti'a că sinodulu eparhialu a adusu pre capulu comunei⁵⁾ doi asesori consistoriali, cari tuloura liniseca publica.⁶⁾

***) Totu lucruri caracteristice, ce e dreptu; inas lucrulu principalu: indemnulu séu *motivulu formulu*, nu ni-lu atingeti nici cu unu eventulu! Ei bine, forca *motivulu* séu măcar pretestu — totu dóra nu se va fi întâmplatu! Apoi din absurditatea motivulu se dijudeca adevérta nulitate morale. În casulu presinte deselintu, de óra-ce nici în „*Federatiunea*“ nu se publicá vr'unu argumentu respicatu și positivu, și — ca și alta data în asemenea împrejurări se suspitiunediá si cotesce — asiá pre furislu „*Albina*“ — forca d'a cărei isbire — firesee, misiiei nu potu serbá nici unu triumfu alu milesietatei lor.

Red.

⁸⁾ Va să dăca: totu spiritulu și tendința de descompunere natiunala, acelu spiritulu și acea tendința, pre cari de unu an încóci le observámu — cu atât'a consecința manifestanduse în tóte părțile austro-unguresci, locuite de romani! Dar că romanii — vai de ei și chiar unele foi romane se facu unelte marsiave ale contrariloru essistintiei noastre, acést'a cauta să ne imple de dorere și amăretine!

Red.

⁴⁾ Pful rusine pre capulu denunciantiloru; — dar dd. cei doi trebuia să adauge indata: „*Da Excelentia; pentru că denunciantii sciu cumca acestui parintescu regimu i placu denunciantii și le remuneru bine!*“

Én să pedepséca o data bine, sum se cade — pre afurisiti de denunciantii mintinosi, apoi să veda, că — veni vor și alta data cu marsieviele loru?!

Administratiune, basata pre morala și onóre, — și pace!

Red.

⁵⁾ Hoho! Dar óre pre — onorabilulu și demnulu d. *Dragalina* — ce ventu l'a adusu? — Pre cei doi — scimu că ii-a adusu unu corpu moralu, esitu din increderea uniu poporu de aprópe 400,000 de suflete crestine, ii-a adusu pentru sine și pentru poporu, și — nu pre capulu comunei, carea nu li plătése o par'a: dar — cum óre este o dlu *Dragalina*? Dorevce să deschidemu protócolele trecutului și — presintetelu seu, și testimoniale calificatiunei sale?? — Déca noi am tacutu pana acum, am tacutu din — crestinateate; deci rogámu si pre retactiiei nostri, déca nu vor să fia romani, să fia măcar cătu de cătu crestini!

Red.

⁶⁾ Intr'adeveru turbura liniseca publica? Ei bine, nu scia onorabilulu d. *Dragalina*, că — cine are a priveghiá asup'r'a linisecei publice? Séu dóra, fiindu că aretările false la politia nu s'au prinsu, se credea că reprezentanti'a comunala va fi mai roa, séu mai pucinu scrupulósă și de cătu politia?!

Red.

Óre scie reprezentanti'a, că unulu din ei, anume *Aronu Damaschinu*, ca totu notariu comunalu în Lugosielu, a defraudatu comun'a cu o suma de 3000 fl. și că și acuma se afla în cercetare criminala? —

(Al. Dragalina, în urmărea acést'a se incurcă într'unu procesu criminalu a cărui funesta fine prevădiendu-lu, a facutu acuma propunere dlui *Damaschinu* că este gat'a a-lu rugá de iertare naintea ori căruru persóne ar voi.)

A duo'a dia dupa faimós'a interpelatiune mai multi misionari predicau pe ulitiile Caransebesiului, că — da, și ei sciu despre procesulu criminalu pentru acea defraudare; ba d. profasore G. Margineanu afirmá în gur'a mare că, densulu dimpreuna cu colegulu seu, d. *Musta* a vedutu mai multe documinte cari dovedescu defraudarea de 3 mii de florini. —

Astfelu scandalulu de dumineca nu este o incercare izolata, ci este o zala a uniu planu infernalu; dar elu a produsu atât'a indignatiune în inimile tuturor ómenilor binesemitori, în cătu magistratulu s'a vedutu îndemnatu a cere actele privitorie la faimós'a adunare generala.

Tocmai audimu că mai multi membri si-au datu dimisiunea, pana chiar si presiedintele. Societatea se afla în totala disolvare. Bucurati-ve cei ou sufletu negru.⁷⁾

Unu membru esternu.

Din Bocsiament. cu datulu 11/4 a. c. ni se adresádia următorii'a epistola:

Onorata redactiune! În nrulu 22 alu fóei „*Albina*“ s'a publicatu, unu articlu din Bocsiamontana subscriu „*mai multi Bocsiani*“ în care se ataca persóna mea cu nedreptu, și în care se espune numele meu pre deplinu; — considerandu cumca scrietorii articlului ar debitu să fia atâtu de cavaleresci, ca déca publica numele meu, să si subscria și ei numele lor, pentru ca asiá să sciu: facia de cine am să me purificu, și ca să sciu, cu cine am de lucru, și pentru aceea de voescu să li respundu la scorniturile lor cele ne basate, mi ieu libertatea a rogá Onorat'a Redactiune, ca cătu mai curendu să mi faca cunoscuta persónele acele, cari a scriu acelu articlu și cari se numescu „*mai multi Bocsiani*.“ —

Hedvig Büss, m. p.

Fiindu că noi — nu credemu de felu necesitatea cunosciintei numeloru acelorou locuitori din Bocsi, cari au facutu a se publicá cestiunatul articlu atacatoru pentru scopulu d'a respunde la acel'a, dar astfelu de recercare nici nu este usitata în publicisti; de alta parte fiindu că în epoch'a presinte, stapanindu în partea celoru de la potere pretotindeni multa discretiune și voiniciá, nísi de resbanare nu este scutulu unu menea; de unde noi în astfelu de casuri pururiá am dechiaratu. cumca — în contra invoicelii scriitoriloru — numai acolo suntemu gatá a descoperi numele lor celoru atacati de ei, déca atacurile se vor dovedí de neindreptatite și vor fi vatematórie de onóre: de aceea noi prin doést'a facendu cunoscuta scriitoriloru cestiunatul articlu — dorintia dlui *Büss*, li lasámu liberei lorí voie, a-si face numele cunoscutu, acestuiá, séu nu; — de óra-ce vatemare de onóre nici nu se pretinde, nici nu essiste. —

Redactiunea.

Oradea-mare, în 13 aprilu 1873.

În ședintia sa din 30 martiu, Societatea de lectura a tenerimej romane de aici, între mai multi oficieri romani, assistinti si ascultatori, avú destins'a onóre si fericeire a salutá si pre Rss. D. canonicu din locu *Joanu Cucu*, carele emotiunatu de zelulu tenerimej si de celece veduse si audise, peste câte-va dile binevoi a tramite societății nostre: 15 fl. v. a. într'o epistola adresata conducătorulu ei, pre care o lasámu să urmedie aci:

„*Multu onorate în Cristosu frate!*“

Tenerimea e speranti'a natiunei, de la eadepinde venitorulu ei; și o natiune numai atunci póte fi ferice, déca are fii credintiosi, déca are barbati devotati ou totu sufletulu binelui publicu, binelui comunu, déca aciei fii, petrunsi la sufletu de prosperarea si infiorirea ei, se nisuescu dupa poteri a se cultivá, a se perfectiuná spiritualminte în tota ce e bunu, nobilu si frumosu.

Cumca si membrii societății de lectura romana din Oradea-mare, sub conducerea fratiei Tale se nisuescu a sci chiamarea loru marétiá, a sci pretiui, — ca pre tesaurulu celu mai scumpu, *limb'a dulce*, pentru carea strabunii nostri romani mai multu s'au luptatu decátu pentru viétia, — nici pre unu momentu nu me indoescu; prin urmare, că zelulu acel'a carele lu manifestá facia de cultivarea limbéi nostre materne, să-i împintene de nou la lucru, în concordia, unire si fratietate: cu bucuria si placere Ti-tramitu pentru

⁷⁾ Că cei 91 de membri, între cari — suntemu convinsi, cumca maiortatea este de ómeni onorabili si romani buni, — se lasa springita de cei cătu ómeni-unelte ale contrariloru nostri, este e mare rusine. Nu asiá se întemeidiá si organizádia o natiunalitate! Dati peptu cu cei anarchici, si veti binemeritá — astadi de omenime, mane de tronul si de patria! Red.

sta-data aici alatu 15 fl. v. a. spre acoperirea lipseloru aceliasu societăti. Să traiésca rav'a tinerime! Să traiésca bravulu ei conductoriu!!*)

Oradea-mare, la 31 martiu 1873.

Alu fratiei Tale

celu mai adictu:

Joanu Cucu, m. p. canonicu.

La acést'a dulce voce, petrecuta d'ou apta reale, Societatea junimej a respunsu:

Reverendissime dile canonicu! Societatea óstra vedindu că concurgi cu denarii, concusi într'o sumulitia frumósă, la inaintarea ei, nu póte a nu exprime în publicu cumcá: se semte mandra candu are fericeirea a Te dechiará atâtu de interesatu natiunalminte facia de ea, căci desi membrii societății nostre se nisuescu a-si conservá limb'a stramoiloru, limb'a deiloru din Olimpu, și a o cultivá pre acést'a dupa pré modestele si pucinele lorú poteri, totusi pentru d'a poté face aceea, se recere materialu, ou care să si procure studiele necesarie, de óra-ce la din contra, lipsindu materialulu, societatea ar portá numai numele de atare si numai ar vegetá.

Candu pentru acestu marinosu ofertu, societatea Ti-aduce tributulu de cea mai profunda recunosciinta, — esprimandu-Ti cordiala multiamita totu odata Ti descopere, cu onóre, că în șied. sa de ieri, 13 aprilu Te-a prochiámatu de patronu alu seu! Fi siguru, că se va nisui si mai departe, a-Ti meritá binevoitoriulu patronagi, a implini ceea ce doresci, adeca să devina si ea o parte din speranti'a némului nostru. Ér la espresiunea din finea epistólei Ti respunde din inima: „*Multi ani se traiésco!*“ . . .

Pentru societatea de lectura:

Juliu Papfalvai, m. p. conducatoriu.

Atanass Tuducescu, m. p. notariulu corespondent.

Varietati.

† (Necrologu.) Din Ghiladu, cottulu Temesiuului, ni se face aretare, despre doliulu dlui notariu comunale *Trifonu Gaitia*, si demonei sale socie, care în ultimele dile ale lui martisoru perdúra prin mórtre pre amata lorú flica *Cornelia*, dulcea lorú mangaiere si spernatiá, în fraged'a etate abia de 3 ani. În mortentarea s'a facutu în 27 martiu cu mare pompa! —

† (Necrologu.) Ni se scrie din Viena, sub 15/3 aprilu: tenerulu de mare sperantiá, destinsu nri. talentulu și caracterulu *Nicolau Cocorada*, med. iosefinistu în anulu alu 5-lea, nascutu în Merghindealu în Transilvania, a repausatu astadi în 15/3 1873 la 3 óre de demanetiá. — În mortentarea va fi joi în 17 aprilu la 3 óre p. m. Fie-i tierin'a usiora si memori'a binecurentata! —

© (Flicele romane din districtulu Năsăudului.) Felicitandu pre *Gisela*, Archiducésá-mirésă, i-au prezentatu unu costumu romanescu de mirésă, lucratu de manile romaneloru acestui districtu. Se asecura că e o raritate în arte, și că va ocupá unulu din cele de antaiu locuri între multele si diversele presente, cari le-a primitu Archiducés'a de la diferite corporatiuni ale imperiului. —

Conchiamare.

Conformu „statutulu de organizare“ a reuniunei polit. natiunale a tuturor romaniloru din comitatulu Aradului este a se tiené *adunare generale* ordinaria, cu ocaziunea congregatiunei comitatense de prima véra; — deci prin acést'a conchiamu pre toti membrii reuniunei la ședintia *adunarei generale*, carea se va tiené în diu'a premergetóriei congregatiunei comitatense, — defipta pe 23 aprilu st. n. dupa amédi la 4 óre, în localitatea institutulu clericalu. —

Avendu în vedere importantia cestiuniloru obveninde în congregatiune pentru interesulu nostru romanu din comitatu de o parte, ér de alta parte alegerea anuale a directiunei reuniunei; — este neaperatu de lipsa ca membrii reuniunei si ai comitetulu comitatense să participe atâtu la ședintia adunarei generale a reuniunei, cătu si la ședintia comitetulu comitatense: provocu pre toti membrii reuniunei si a comitetulu comitatensu să binevoiesca a se infățisii și a participá la ședintiele amintite. —

Nu mai intrunirea, interesarea pentru causele nostre publice si solidaritatea în afacerile nostre ne potu sustiené védi'a si infuisti'a nostra în comitatu, în interesulu romanu!

Aradu, în 10 aprilu st. n. 1873.

Demetriu Bonciu,

presied. reuniunei pol. nat. a tuturor romaniloru din comit. Aradului.

*) Nimicu sub sóre mai logicu și mai naturalu, lecátu aceste cuvinte si acést'a fapta; si totusi — e raritate acést'a astadi! si mai vertosu de la unu demnitoriu bisericescu mai inaltu!! Primésca il a nostra recunosciinta! R e d.

Convocare

P. T. Domnii membri ai comitetu reuniunei invetiatoriloru gr. or. din ces'a Caransebesiului sunt pófititi cu stim'a a participá la ședintia comitetulu, ce are să se tiena joi în 12 aprilu st. vechiu în localitatea bibliotecei tarimej de la scól'a capitala romana Lugosiu, unde vor fi a se pertractá mai multe obiecte de mare inportantia si urgentia, cari nu suferu amanare.

Lugosiu, în 2 aprilu 1873.

Vas. Nicolescu m. p. *Dem. Gasparu* pres. reuniunei. notariu.

Loteria filantropica, pentru terminarea bis. rom. din Deva. Sortituri 250 Obiecte

de auru, argintu, cristalu, porcelanu, divi metaluri, lemnuri preciose, tablouri în bogatu încadrate, manufacture elegante artisticu lucrare; mai multe serviciuri de argintu, una brosiá de treidiecei galbeni, obiectele în valóre de 3500 florini. — unu obiectu nu este de pretiu mai micu de v. a. cele mai multe valoré dia de la 20 — 100. Pretiulu unu losu 50 cr.

Tragerea loteriei în lun'a lui aug. 1873, în prim'a dia a adunării generale a cestiuni pentru cultura poporulu romanu din Deva.

Obiectele cáscigate se vor spedá reclamandu pana la 30 septembrie a. c.

Bilete de loteria se potu afla si la *Constantia de Dunca-Schianu*, presiedinte mitotulu loteriei în Deva.

Rogámu pre toti Romanii a sprigini opu de binefacere. —

Espositiune publică în DEVA!

În dilele de 13, 14, 15, 20, 21, 22 espuse tóte frumósele obiecte ce s'au bogatu bogatu loteriei infiantie pentru terminarea Bisericej romane din Deva.

Tacs'a de **Intrare 10 cruceri.**

La espositiune mai multe domne si nisioare romane vor vinde losuri pentru Loteria.

Anunciu.

Se aduce la cunosciinta onoratulu publicu, cumcá *Banc'a de asigurare si ipotecaria „TISZA“*, primesce asuratiuni în tóte ramurile cu cele mai moderate premie; cu deosebire se trage atentiunea onorabilulu publicu la ramu de grindina, care la acést'a banca e mai convenabilu de cătu la alte societati de asiguratiune si dá si mai multa rantia.

„*Tisza*“ totu o data dá imprumutari ipotecari cu amortisatiune pe 5, 10, 20, 30 si 34 de ani, cu procente moderate în proportiune cu durat'a imprumutulu, cu preferinti'a proprietariloru mici (nomiloru,) în sume diferite de la 200 în susu, prin ce se delatura lips'a de semtita în acést'a clasa de economi, dupa cum se scie, de la Bancele de ditu ipotecarie de pana acuma au cu totulu eschisi. — Deci se invita onóre toti cei interesati, a se adresá la scris'a agentia. — Se trage mai deosebita atentiunea onorabileloru comitetu parhiali spre ascurarea bisericiloru scóieloru contra focului, — caroru va face deosebita inlesnire.

Agentia primaria se afla în Deva.

J. E. Tieranu, comerciantu în Temisioara.

Concursu

Pentru ocuparea parohiei gr. or. din comun'a VARU, fostulu conf. mil. pro Caransebesiului, se publica concursu cu minu pan' la 21 aprilu c. v. pre langa 11 dotatiune fiosa în numele stólei si a biannualu, si un'a sesiune de pamentu parohialu de 31 jugare.

Concurentii să si îndrepte petitiunilustruate cu documintele prescise de statut, catra Sinodulu parohialu, prin protopopoteratu.

Varu, în 24 martiu 1873.

Comitetulu parohialu în contielegere cu pré on protopresbiteru tractual